

ZÁPIS: IGLO Health na téma mise „boj proti rakovině“.

Datum:	10. 12. 2021
Místo konání:	online
Zapsal/a:	Lenka Pavličová, junior odborný konzultant pro výzkum

Dne 10. prosince 2021 se uskutečnilo setkání pracovní skupiny IGLO se zaměřením na oblast zdraví, v rámci něhož představil Dirk Hadrich (GŘ RTD, EK) misi „boj proti rakovině“.

Hadrich na úvod představil i **další programy Evropské unie zaměřující se na boj proti rakovině**. Jedná se např. o [klastř zdraví v rámci programu Horizont Evropa](#), který se v rámci jednotlivých destinací zaměřuje na celou škálu nemocí a výzev v oblasti zdraví. Další iniciativou je [Evropský plán boje proti rakovině](#), který řeší především otázku kouření, zdravého životního stylu, přístupu ke screeningu rakoviny nebo znovuzачlenění do společnosti a do pracovního života po onemocnění rakovinou. [EU4Health](#) naopak představuje především program nabízející financování, výzkumu samotnému se přímo nevěnuje. Hadrich upozornil také na to, že i další evropské programy nebo instituce se věnují otázce rakoviny, jako například Evropský inovační a technologický institut (EIT), který podporuje projekty vyvíjející infrastruktury nebo technologie pro boj s rakovinou.

Hadrich řekl, že nápad na **vznik misí** se zrodil asi před deseti lety, ale byl schválen až letos. I proto se budou některá témata boje proti rakovině i v budoucnu objevovat ještě pod pracovním programem zdraví v rámci Klastru 1 Horizontu Evropa. [Mise](#) představují soubor opatření sdružující přístupy z mnoha oborů, jejichž cílem je dosáhnout odvážného, inspirativního a měřitelného cíle, a to ve stanoveném časovém rámci, v oblasti pěti největších výzev, kterým Evropa aktuálně čelí. To znamená následující výzvy: boj proti rakovině, přizpůsobení se změně klimatu, ochranu oceánů, moří a vod, život v zelenějších městech a zajištění zdravé půdy a potravin. Mise mají mít pozitivní dopad na celou evropskou společnost a na tvorbu politik.

Mise boj proti rakovině vznikla především proto, že bylo potřeba podniknout v této oblasti i další kroky a přidat další akce a opatření. Každý rok je totiž v Evropě diagnostikováno na 3,5 milionů případů rakoviny, přičemž se odhaduje, že v roce 2035 by toto číslo vzrostlo až na 4,3 milionů případů za rok. Proto byla nutná změna, mobilizace maximálního množství zdrojů, spoluvytváření, spolupráce a tzv. přístup kolektivní inteligence a zapojení i dalších oblastí.

Tato mise si klade ambiciózní cíl – do roku 2030 zlepšit život více než 3 milionům lidí, kteří budou žít déle a lépe. Konkrétní cíle a akce této mise jsou pak následující:

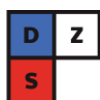
1. pochopení

Za tímto účelem bude snad v lednu 2022 spuštěna online platforma [uncan.eu](#), která zpřístupní maximum informací. Cílem je např. lepší porozumění zdravým a nádorovým buňkám na úrovni jednotlivce i populace, lepší porozumění molekulárním, buněčným, orgánovým interakcím mezi rakovinou a pacientem atp., určení role genetiky v rakovině atd.

2. prevence

Hadrich uvedl, že až 40 % případů lze zabránit prevencí. Proto vznikne informační centrum o rakovině, které bude na požádání poskytovat kvalitní informace. V rámci této mise bude rovněž podporován výzkum a inovace v oblasti hodnocení rizik, nalezeny synergie v oblasti prevence i s ostatními misemi, zlepšen přístup k preventivním screeningovým programům, vyvinuty nové metody a technologie pro screening a včasnou diagnózu.

3. lepší diagnostika a léčba

Pro zlepšení diagnostiky a léčby bude podporováno vytvoření tzv. sítě *Network of Comprehensive Cancer Infrastructures*, budou rozvíjeny tzv. *twinningové* programy pro budování kapacit, a rozvíjen program klinických studií v oblasti diagnostiky a léčby.

4. lepší kvalita života

Budou prováděny pravidelné hloubkové průzkumy o potřebách pacientů a pacientek a osob vyléčených z rakoviny, dlouhodobé monitorovací zprávy o osobách, které se v dětství vyléčily z rakoviny. Dále bude vytvořeno tzv. *Evropské digitální centrum pro onkologické pacienty a pacientky* (European Cancer Patient Digital Centre), které by mělo posílit jejich roli tím, že jim umožní spravovat jejich zdravotní data a komunikovat s jinými onkologickými pacienty.

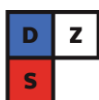
[Pracovní program](#) pro všechny mise byl zveřejněn 15. prosince. Aktualizace pracovního programu k misím pro rok 2022 se podle Hadrichových slov očekává v dubnu 2022, tedy později, než se předpokládalo. Projekty do misí budou vybírány podle portfoliového přístupu a do misí se mohou zapojit členské státy EU, přidružené země, ale i tzv. třetí země, pro které však obdržení financování automatické není. Navíc bude při výběru úspěšných projektů do portfolia dávána přednost členskými státním.

Hadrich dále představil, jakým způsobem jsou mise vytvářeny a spravovány. Důležitou roli hraje misijní rada (Cancer mission board), jejíž členové 10. prosince 2021 podepsali k tomuto smlouvu. Do Řídicí skupiny pro podporu zdraví a prevenci nemocí (SGPP) se zapojí i členské státy, a to prostřednictvím tematických skupin.

Hadrich dále upozornil na informační události o misích, které se v příštím roce uskuteční: informační dny k misím 18. a 19. ledna; v červnu 2022 se budou konat Evropské dny pro výzkum a inovace (R&I Days), dále budou zorganizovány workshopy pro zapojení občanů (Citizen Engagement Workshops). Budou vytvořeny tzv. národní zrcadlové skupiny (National mirror groups) a kontaktní skupiny pro stakeholdery. Hadrich dále doporučil zhlédnout [záznam z webináře o misi boj proti rakovině a o Evropském plánu boje proti rakovině](#), který proběhl 24. listopadu 2021.

Q&A

Q: Nyní existuje Mise pro boj proti rakovině, bude proto téma rakoviny z Klastru 1 Zdraví Horizontu Evropa vyloučeno?

Dirk Hadrich (DH): Klastř 1 představuje „tradiční“ pracovní program pro oblast zdraví, který rakovinu již řešil. Jenže počet onemocnění touto nemocí roste a samotný program již nestačil. Proto byla vytvořena tato Mise, která však pravděpodobně ještě v roce 2022 nepoběží naplno. Proto Klastř 1 bude i nadále zahrnovat výzvy na toto téma. Do budoucna se pak počítá se spoluprací a spoluvytvářením obou částí.

Q: Co se týče výzvy na nové členy a členky Cancer Mission Board, komu je otevřena? Je možné znovuzvolení?

DH: Toto se i nadále nachází ve fázi vývoje. Během několika dní by to snad již mělo být dokončeno. Již teď však víme, že hledáme rozdílné profily z různých oblastí.

Q: Počítá se s vytvořením jakéhosi informačního materiálu, webové stránky atp., kde by byly poskytovány přehled o všech výzvách, financováních a pracovních programech na téma rakovina?

DH: Je velmi obtížné propojit všechny pracovní programy, to by představovalo administrativně velmi náročný úkon. Navíc by to bylo velmi obtížné, neboť jednotlivé pracovní programy vycházejí v jinou dobu a je těžké odhadovat, kdy budou publikovány. Nicméně by bylo velmi dobré mít jasnější obrázek o všech možnostech. Možná v příštím roce, ale bude kvůli tomu potřeba rozšířit tým.

Q: Kde se v portfoliovém přístupu nachází hranice? Je možné přijmout prvních 10, 20 nebo 200 úspěšných projektů?

DH: Je to spíše okolo 15 projektů. Je však potřeba, aby se projekty nacházely v zelené zóně (tj. byly hodnoceny úspěšně), ale i níže situované „zelené“ projekty mohou být vybrány do portfolio. Vše závisí na názoru expertů a expertek z HaDEA, kteří budou seznam projektů sestavovat.

Q: Jaké aktivity je možné si představit v rámci národních zrcadlových skupin?

DH: Například twinning. Smyslem těchto skupin je to, že spolupráce je snazší mezi dvěma zeměmi než mezi všemi 27 členskými zeměmi.

Q: Jakým způsobem bude probíhat zapojení občanů?

DH: Zapojení občanů je velkou prioritou. Ale vyžaduje to ještě velkou přípravu, neboť jsme se vědomi toho, že zapojení občanů není v oblasti rakoviny příliš zřejmé, ve srovnání např. s oblastí klimatu, kdy v pátky probíhají tzv. pátky pro budoucnost (Fridays for future), do nichž se občané aktivně zapojují. Zároveň bychom se rádi vyhnuli polarizaci společnosti, jako se tomu stalo např. u vakcín proti Covid- 19.

